

MELLÉKLETTEL

MEGYEI KÖNYVTÁR
KAPOSVÁR

DÖRMÖGŐ DÖMÖTŐR

XXVII. ÉVFOLYAM, 5. SZÁM. 1983. MÁJUS. ÁRA: 4,50 Ft

Kedves Gyerekek!

Szeretettel üdvözlöm *Paulus Petrát, Gál Miklóst* és a többi hároméves rejtvényfejtőt. Örülök, hogy bekapcsolódtak a játékba!

Sokan izgultok, féltek, mert ki kell venni a mandulátokat. Ne féljete! Nem éreztek majd semmit, mert aludni fogtok a doktor bácsi vagy doktor néni érzéstelenítőjétől, és talán még álmodtok is valami szépet! Hallgassátok meg, mit üzent nekem *Szántay Ádám* budapesti kisfiú: „Kedves Dörmögő! Kivették a mandulámat. Nem is fájt!!!”

*

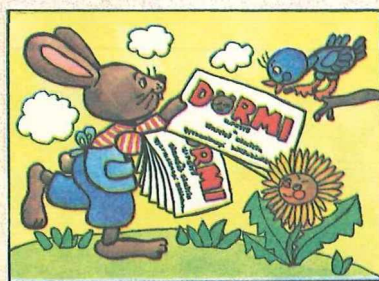
Nagyszerű, hogy jól éreztétek magatokat május elsején, a felvonuláson! A zászlók, léggömbök, májusfák tarkasága mindenkit elbűvölt. Ezt a rajzot *Bodnár Tünde* küldte nekünk Tiszalökről:

MEGSÚGOM, hogy nyári számainkban a legkíváncsibb gyerekek is találnak érdekességet. Három folytatásban találkozhattok majd *Lyukas Zokni* történetével. Nem ismeritek *Lyukas Zoknit*? Mi sem ismertük, amíg *Ancsa* és *Peti* rá nem találtak egy fiók mélyén. De rátaláltak! Nagymama életre keltette, így elindulhatott kalandos útján...

Biztosan észrevettétek már, hogy megjelent az újságárosoknál a **DÖRMI** kifestő. Gyermeknapra meglepetésnek szántuk a Dörmögő-bocsokról szóló történeteket. A füzet végén rajzos feladatot is találtok. A szerkesztőségbe küldött legjobb rajzok készítői jutalmat kapnak.

Sokan törtétek a fejeteket márciusi rejtvényeinken. Megvigasztaltatok sün mamát; rajzoltatok neki öt pici sünt. Ez a helyes megfejtés.

Örömmel látom, milyen sok elsős kapcsolódott be a nekik szánt feladatok megoldásába. A szavak helyesen: lassan, csacsi, farkas, zöldség.

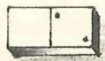
Szerencsés nyerteseink:

Balogh Melinda, Komló — Frauhammer Éva, Máriakálnok — Honti József és Miklós, Szekszárd — Horváth Eszter, Érd — Kabai Virág, Keszthely — Kelecsényi Márk és Diána, Miskolc — Komjáthy Judit és Ági, Békéscsaba — Kondorosi Noémi, Mészár Edit, Szabó Brigitta, Tomsits Tulipán, Ullmann Ervin, Virág Balázs, Budapest — Kovács Zsuzsi, Szolnok — Madarász Réka, Lövő — Mikla Gabriella, Zalaegerszeg — Németh Beáta, Tata — Novák Beatrix, Százhalombatta — Sztupák Julika, Kazincbarcika — Tóth Erika, Mátraszele — Napközi Otthonos Óvoda, 4. középső csoport, Nagykanizsa — Napközi Otthonos Óvoda, „B” középső csoport, Martonvásár — Óvoda, nagycsoport, Abádszalók — Általános Iskola, 2. osztály, Kóny.

EMLÉKEZTETŐ szülőknek, nagyszülőknek

Folyóiratunk oldalszámozásának alapszíne (a dominóké) mindig azt mutatja, hogy milyen korú gyermekeknek ajánljuk írásainkat. Piros alapszín: 3—4 éveseknek; kék alapszín: 5—6 éveseknek; sárga alapszín: első osztályosoknak; fehér alap: mindenkinek.

Búcsú az óvitől

Összeállította: VÁRADI ISTVÁN

Búcsúzunk az iskolába készülő nagycsoportosoktól. A középső csoportosok meg-
lephetik a búcsúzókat egy-egy szál virággal. A virág szárán egy kis tábla is lehet,
amelyre az ajándékozó rárajzolja az óvodai jelét.

ÓVODÁNKTÓL BÚCSÚZUNK

KEMÉNY EGON dala, SOLTÉSZ ERZSÉBET verse

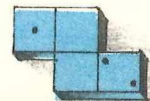
1. Ó - vo - dánk-tól bú - csú - zunk, is - ko - lá - ba in - du - lunk, Nagy cso - por - tos ó - vo - dás, hív a mun - ka, ta - nu - lás.
2. Fű - zet, könyv és ce - ru - za, búj - ja - tok a tás - ká - ba, In - dul - junk el da - lol - va, vár min - ket az is - ko - la!

TANDORI DEZSŐ:

Óvodások ballagó-dala

Billegünk,
ballagunk,
jó így körbejárni;
itt vagyunk
meg
ott vagyunk:
tessék meg-megállni.
Mint a fűben
a madár —
körül néz
és
messze száll.

Billegünk,
ballagunk,
mindent körbejárunk;
itt vagyunk
meg
ott vagyunk:
ez volt a mi házunk.
Megszerettünk,
óvoda —
nem felejtünk
el
soha!

BALÁZSOLÁS

Régen szokás volt, hogy februárban, Balázs napján a falut járták az iskolások „balázsoltak” azaz gyerekeket verbuváltak az iskolába.

A falusiak enni-innivalóval látták el őket, még a tanítónak is jutott belőle. Február rég elmúlt, de azért idézzük fel a balázsolást! Ilyen volt a Balázs-napi énekes mondóka. (Az első két ütemet mindegyik sor után megismételjük.)

1. A,	a,	a,	ma van bú - csú - zás nap - ja.	A - zért jöt - tünk se - reg - gel,	hogy bú - csúz-zunk jó - kedv - vel,
2. Bé,	bé,	bé,	is - ko - lá - ba men - jünk bé.	Szü - le - ink ö - rö - mé - re,	ta - ní - tónk-nak ked - vé - re,
3. Ku,	ku,	ku,	ka - kas szól: ku - ku - ri - kú.	Sze - re - tem a ta - ré - ját,	jó le - ves - ben a nya - kát.

KÉPMUTOGATÓS

Rajzolták a dalban szereplő tárgyakat egy nagy táblára! A tárgyak említésekor mutassatok rá mindegyikre egy pálcával! Ezért

„képmutogatós” a játék neve. Az újabb és újabb sorok után ismételjétek az előzőket, amíg újra az először énekelt sorhoz érkeztek! Folytathatjátok a dalt más tárgyak felsorolásával; magatok költötte szöveggel is.

F. GYÓRFFY ANNA rajza

1. Ez a ka - pa, ez a ka - sza, ez meg itt a fa - ra - gó - szék,	ka - pa, ka - sza, fa - ra - gó - szék, ó, be szép, jaj, de szép, ez a de - rék fa - ra - gó - szék.
2. Ez a ce - ruza, ez az ir - ka, ez meg itt az ir - ka - fir - ka,	Ceruza, ir - ka, irka - fir - ka, ó, be szép, jaj, de szép, ez a de - rék fa - ra - gó - szék.
3. Ez a könyv és ez a tás - ka, ez meg itt az uzsonnácska,	Könyv és tás - ka, u - zsonnács - ka, ó, be szép, jaj, de szép, ez a de - rék fa - ra - gó - szék.
4. Ez a táb - la, ez a kré - ta, ez meg itt a szám - tan - pél - da,	Táb - la, kré - ta, számtan - pél - da, ó, be szép, jaj, de szép, ez a de - rék fa - ra - gó - szék.
- könyv és tás - ka, u - zson - nács - ka, ...

Nemsokára megszólal
az iskola csengője!
Benneteket hív, búcsúzó
nagycsoportosok!

MÁNDY STEFÁNIA:

Mindenki lőt, mindenki fut

(Részletek)

Ma
Zolkó iskolába megy
— lába megy
meg feje megy, a füle megy,
az egész gyerek — hű de megy!
Mögötte ház, előtte hegy,
az ábécé is vele megy.

*
Zolkó
ma
iskolába megy,
az írka vele megy,
a firka vele megy,
az irkafirka, radírka
mind iskolába megy.

Zsuzsi kapott Nagypótól egy kiskertet a
nagykertben. Virágot ültetett bele, és minden-
nap megnézte, hogy kibújít-e már a száracska,
levelecske; később meg azt figyelte, hogy meny-
nyit nőtt az előző nap óta.

Rajzold Zsuzsi kezébe azt a kerti eszközt,
amellyel naponta meglátogatta a kertjét!

Mit tett vele?

Ha látni szeretnéd Zsuzsi munkájának ered-
ményét, hajtsd előre a lap szélét a szagztatott
vonalon!

K. M.

SOMORJAI ÉVA rajza

TORDON ÁKOS:

Majális mese

Volt egyszer egy majális, ott volt a vén fatál is, tetejében annyi lepény, ahány a lány és a legény aratáskor hét határban, vagy Újvárbán, a vásárban, az országos kirakodó vásárban. Hogy hol volt ez a majális? Az újvári berekben. A kerek ég alatt kerek volt a berek, a kerek berekben kerek volt a tisztás. A majálistozók jókor felkerekedtek, s mind oda eredtek. Voltak, akik kutyagoltak, voltak, akik kerekeztek, voltak, akik kikocsiztak s voltak, akik kiautóztak. Ott voltak a gyerekek, a kisebbek s nagyobbak. Ott voltak a felnőttek: papák-mamák, nagyszülők, rokonok és barátok. Ott volt a fél város, ámbár az is meglehet, hogy többen is voltak és csak a sutonúlók maradtak otthon.

A házörzők vakkantottak, s mind egy szálíg ezt vakkantották:

— Kedves kapufélfák, őrizzétek helyetünk a házat! Kiruccanunk a berekbe, megtartjuk a kutyamajálist: a kolbászsütőknél jól lakunk sültkolbásszal, a virsliárusoknál friss virslivel és ráadásul a lepényevő-versenyre is benevezünk! — sazzal eliramodtak.

A kapufélfának nincs szeme. Hogyan tartsa hát azt a házon, amiye nincs?! Márpedig jó szem kell a strázsáláshoz. A kapufélfák gondolkodtak egy sort, aztán eszükbe jutottak a kakasok. Megkérték őket, telepedjenek fel rájuk, s éber kakasszemüket tartsák a portákon. A kakasok teljesítették a kérést, és sorra felröppentek a kapufélfákra.

Ha a kutyák majálistoznak, mi is megrendezzük a macskamajálist, gondolták a macskák, s úgy nekiiramodtak, mintha a világ vége előtt futottak volna meg.

Az emberek mitsem sejtve, gondtalanul mulattak a természet lágy ölén.

— Szép itt, kinn, a zöldben, a májusi ég alatt... — mondták az ábrándos lelkek és dalolva vonultak gyöngyvirágot szedni.

— Be szép itt a sommittevés! — mondták a lusták, a restek és tunyán süttették hasukat a májusi nappal.

Itt harmonika szólt, ott hegedű cincogott; a muzsikaszó táncra csábította a táncos lábúakat. A kártyások kártyáztak és taktusra csapkodták a lapokat; a sörisszák söröztek, a borisszák boroztak; a málnaszörpözők málnaszörpöztek; a falánkok faltak; a csevegők csevegtek; a fecsegők fecsegtek. A gyerekek játszottak, hancúroztak, hemperegtek, bukfenceztek, lármáztak, labdáztak. Emitt futóversenyt, amott zsákbanfutást rendeztek, egyszóval mindenki pompásan szórakozott.

Mindenki boldog volt és önfeledt. A kol-

bászsütők önfeledten sütötték a kolbászokat, a virsliárusok boldogan árulták a virsliket, akárcsak a cukorkaárusok légycsalogató, édes portékáikat. Csak a vén fatál volt boldogtalan, mert alkonyatra tervezték a lepényevő-verseny megtartását, s neki mindaddig tartania kell az egymásra tornyozott tömérdek sok szilvalekváros lepényt. A boldogtalan fatálhoz hamarosan egy személy is csatlakozott, éspedig a szép Licimici, a dúsgazdag Csapoldy Csapold kocsmáros tejbenvajban fürdetett lánya, aki a legféltettebb és legdrágább kalárisát veszítette el a nyakából. A boldogtalan Licimici zokogott és jajveszékelt, a kétségbeesett Csapoldy papa pedig olyan magas jutalmat tűzött ki az elveszett kaláris szerencsés megtalálójának, hogy egyszerűen mindenki, még a legrestebb rest is, kaláriskeresőnek csapott fel.

Ekkorra értek oda a kutyák. Ekkorra értek oda a macskák. Ámulva látták: körbe-

karikába üres a kerek tisztás, ember sehol, hiszen az árusok is mind kalárist kerestek a sűrűben.

— Éljen a kutyamajális! — ugatták a kutyák.

— Éljen a macskamajális! — nyávogták a macskák. De mielőtt kezdetét vehette volna e kétféle majális, máris kitört a kutya-macska háború. Igencsak furcsa háború volt, mert a kutyák, szájukban hosszú kolbászfüzérekkel kergették a macskákat, a macskák pedig a tisztásszéli fákról virslivel és édességgel hajigálták a kutyákat.

Csatatér lett a tisztásból, összedőlt a lepénytorny, szétgurultak a lepények, s felborult a vén fatál is. Elámult a nap az égen, s fejét törte, mit tegyen, hogy egykettőre rend legyen? Szerencsére hamar eszébe jutott az aranyat érő májusi eső. Odaküldte. Az eső szótfogadott, esni kezdett. Nem is esett: zuhogott. A nagy zuhogás elkergette

a kutyákat, elkergette a macskákat, eláztatta a világot.

Ázott a világ, ázott a berek. Bőrig áztak az emberek, hiszen otthon hagyták az esernyőiket! Zuhogó esőben, ömlő zuhogásban dehogyis akartak kalárist keresni! Füttyültek a jutalomra, ázva-fázva hazamentek, teát ittak, ágyba bújtak, s mind egy szálíg megfogadták: esztendőre esernyővel, esőköppennyel és sárcipővel tartják meg az új majálist.

A kutyák is tüsszögtek, a macskák is prüsszögtek, s tán még mindig a bundájukat szárítják...

A felborult fatál alatt viszont szerencsésen vészelt át az esőözönt egy mezei egércsalád. Igen, száraz bőrrel úszták meg a májusi nagy esőt, az aranyat érőt, amelynek drága cseppjei ágon és fűszálon minden kalárisnál szebben ragyogtak, amikor újra felsütött a májusi nap.

Állatkerti séták

Gyertek velünk képzeletbeli sétára, a budapesti állatkertbe! Ezen az első sétán a hazánkban vadon élő állatok közül a vaddisznóval ismerkedhettek meg közelebbről.

A vaddisznó kisebb-nagyobb csoportokban barangol. Az így összeverődött állatokat kondának hívják. Leginkább az erdőben, sűrű bokrok között tanyáznak. Minden vaddisznó szeret enni; egy sem válogatós. Gyökereket, leveleket, fűvet, termést, bogarakat, vagyis majdnem mindent megesznek, ami az erdőben útjukba kerül. Azt mondják rájuk: mindenevők.

FAZEKAS ANNA ezt írja a vaddisznóról MACKÓ, MÓKUS, MALACKA című versében.

Öreg erdő sűrűjében,
Annak is a közepében
Állt egy tölgyfa, óriás lombú.
Tövében fitos orrú,
Vége-hossza két arasz,
Sávos, sörtés kismalac,
Vaddisznócska vert tanyát.
Jól megtömte horpaszát
Malacnépnek jó falattal,
Szakajtónyi érett makkal.
Ízlett is az estebéd,
Szinte több volt, mint elég,
S tele hassal — ez jól esett —
A harasztra telepedett.

(részlet)

A Dörmögő Dömötör állatkerti sétáin kísérőd:
SZIDNAINÉ, DR. CSETE ÁGNES

Lerajzoltuk a vaddisznócsaládot azoknak, akik eddig még nem nézhették meg közelről. Karikával jelöltük a kocát, vagyis a vaddisznómamát; hasonlít rá az apaállat, a *kan*. Arról lehet a legkönnyebben megismerni, hogy nagy agyarak vannak. A vaddisznógyerekek, a *malacok*, a tél végén születnek. Egy kocának 6—8 malaca van. A malacok szeretnek a sárban hemperegni, de őket ezért nem szidják meg, mint az embergyerekeket. Vaddisznóéknál ugyanis az a szokás, hogy mindenki sárban fürdik és fatörzsekhez dörzsölődve „törölközik”.

Ilyen nyomot hagy a vaddisznó lába a sárban. Ha szüleiddel kirándulni mész figyelj, hátha rábukkansz valahol!

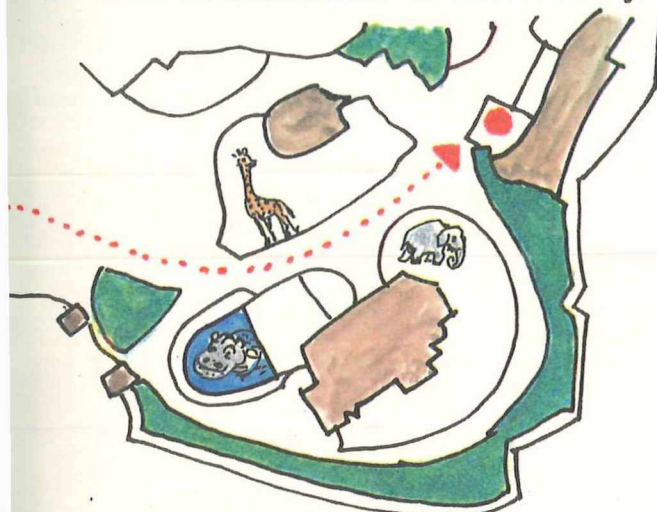

Meghívás egy igazi állatkerti sétára

Ennek a térképnek a segítségével megtalálhatod a vaddisznócsaládot a budapesti állatkertben. Ingyen beléphetsz, ha ollóval kivágod és egy rajzlap közepére ragasztod a túlsó oldalon (a cím mellett) látható állatkerti főbejárat képét, és ha köré rajzolod négy — a Dörmögőben korábban megjelent — vadon élő állat képét. Erre a „kis állatkertre” írd fel a nevedet és lakcímedet (ha még nem tudsz írni, kérd meg szüleidet, hogy ők írják fel). Ez a lap lehet a belépőd mától június 15-ig az állatkert főbejáratánál.

Szeretettel vár:

BUDAPEST FŐVÁROS ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTJE

Júniusi számunkban a gímszarvast mutatjuk be. Újabb meghívást közvetítünk és feladatot is adunk. Sétálj velünk júniusban is! A Dörmögő Dömötört a hónap közepén vásárolhatod meg.

BUNDÁS... és az eső

DALLOS JENŐ rajza

KÜLÖNLEGES GÉPEK című pályázatunkra meglepően sok munka érkezett. Rengeteg érdekes járművet és gépet terveztek! Ha nagyok lesztek, talán sikerül egyiket-másikat megvalósítani.

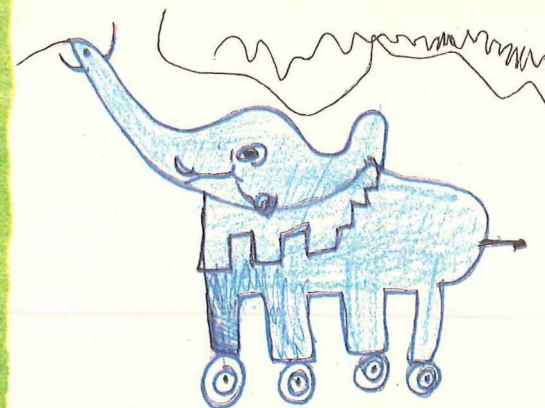
Bemutatunk néhányat a legizgalmasabbakból:

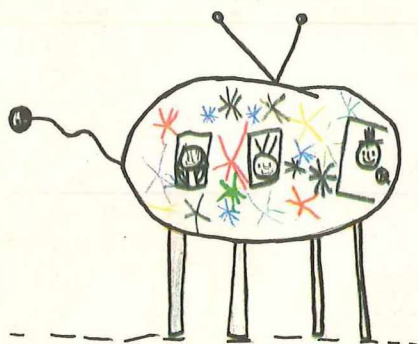
Különleges mosógép. Teregetni és vasalni is tud.
BAJIC IVÁN, 8 éves, Sombor

Öltöztető gép
Meggyorsítja a reggeli öltözködést.
TÓTH KOVÁCS KLÁRIKA, 6 éves,
Nagymágocs

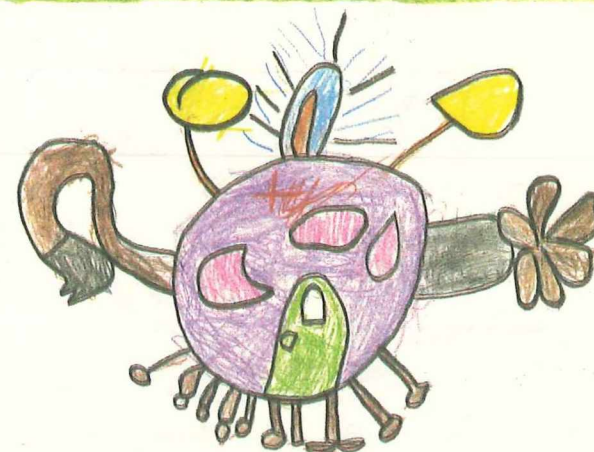
Szőnyegtisztító, guruló elefántgép
ABONYI ADRIENN, 6 éves, Nyíregyháza

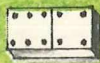
Gyereksétáltató gép
SZEKERES ESZTER, 5 éves, Budapest

Házi feladat készítő robot
RIGÓ ANNA, 7 éves, Szeged

Barlangkutató holdjáró
DEÁK SZILVIA, 5 éves, Szeged

ENYEDI GYÖRGY:

MESE A KISKAKASRÓL, aki nem akart kukorékolni

STUIBER ZSUZSA rajza

nés sem hallatszana, mély csend ülne mindenütt...

Ekkor kijött a gazdasszony, s magot szórt a tyúkoknak: hangos kotkodácsolással mind körülötte tolongtak.

— Szedtevette — szólt a kakas —, énnekem is hagyjatok!

Ám hiába, a tyúkok már felcsipkedték a magot.

— Reszkess — dúlt-fúlt a kakaska —, rusnya népség! Jaj neked! Kukorékolni holnaptól nem hall senki engemet. Mint a csuka, hallgatok majd, és nem ébred fel a nap, éj borul a fűre-fára, fázna mind a madarak, a kürtőkből, kéményekből nem bodorodik a füst, pissenés sem hallatszik majd, síri csend lesz mindenütt.

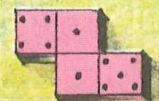
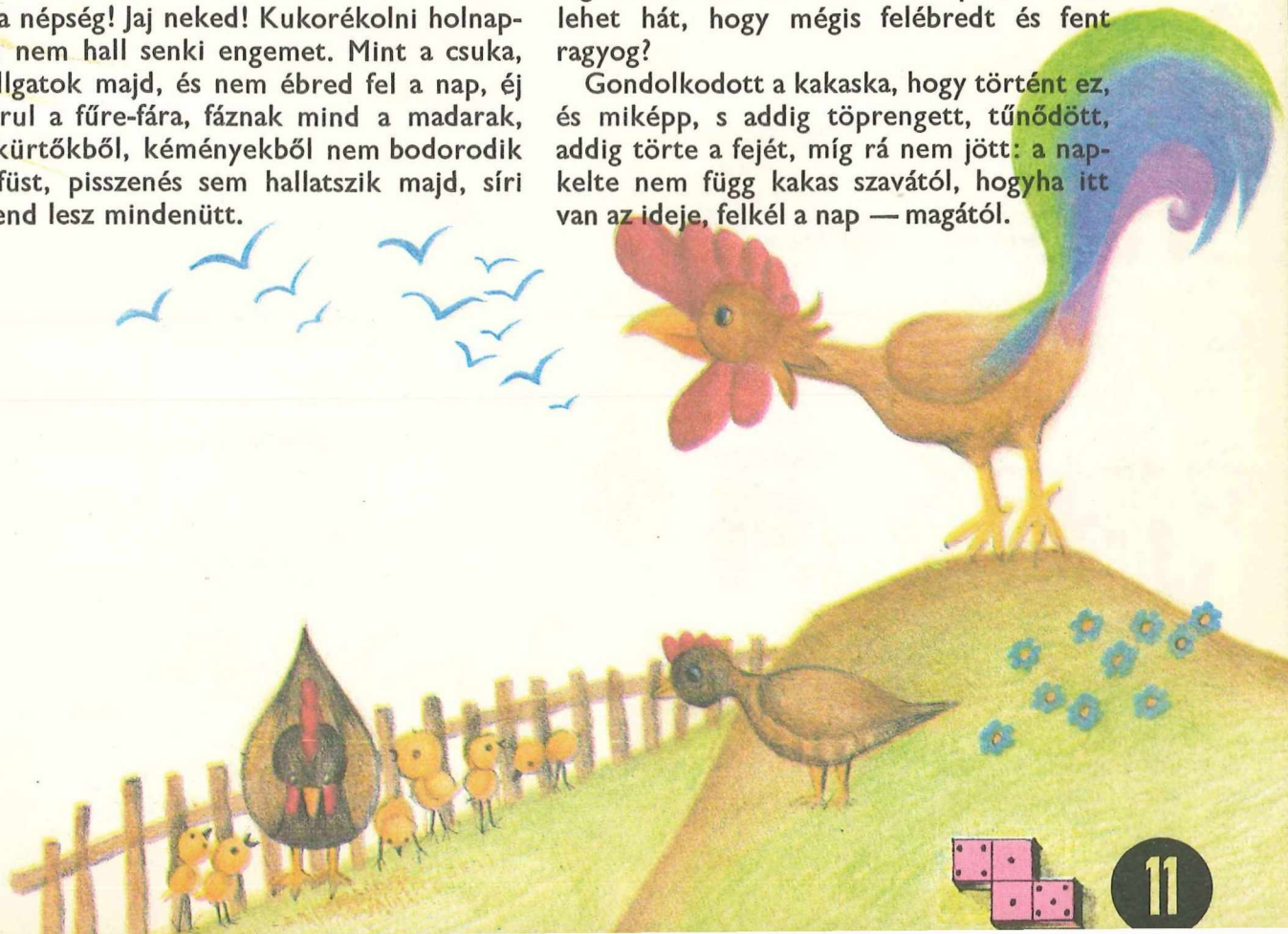
S hogy leszállt a barna alkony, s elültek mind a tyúkok, kakaskánk még egy darabig zsörtölődött, motyogott, ám de aztán csakhamar az ő szeme is leragadt, s arra ébredt reggel, hogy már jó magasan jár a nap.

— Fékomadta! — dörzsölgette a kakaska a szemét —, mi történt itt, hisz vaksötét este volt még az elébb! Ha jól tudom, megfogadtam, nem keltem fel a napot, miként lehet hát, hogy mégis felébredt és fent ragyog?

Gondolkodott a kakaska, hogy történt ez, és miképp, s addig töprengett, tűnődött, addig törte a fejét, míg rá nem jött: a napkelte nem függ kakas szavától, hogyha itt van az ideje, felkél a nap — magától.

Faluszéli udvarocskán álldogált egy barackfa, s a tövében ott kapirgált egy rátarti kakaska.

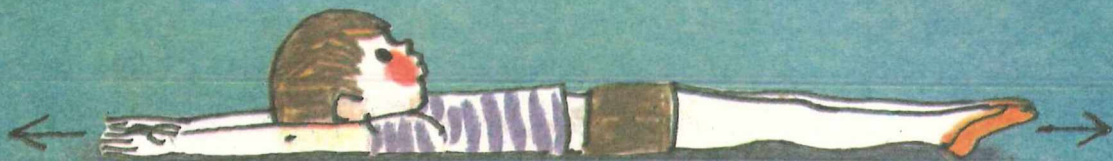
— De jó — dünnyögött magában —, hogy a világon vagyok, máskülönben ki keltene hajnalonta a napot? Jaj, ha egyszer elaludnék: nem ébredne fel a nap, éj borulna fűre-fára, fázna a madarak, a kürtőkből, kéményekből nem bodorodna a füst, pisse-

Ki a hosszabb?

Üljetek le törökülésbe, aztán feküdjetek a hátatokra! Nyújsátok ki a lábatokat, a karotokat pedig emeljétek a magasba! Ezután nyújtsátok hátra a karotokat a fejetek mel-

lett, és tegyétek a kezeteiket a földre! Üljetek fel, de a kezeitek ne segítsen! Ismételjétek a mozdulatokat többször, mindig hosszabbra nyújtózva! Ki tud magasabbra nyújtózni?

Labdaütögetős

Próbáljátok meg két kézzel a földre ütögetni a labdát! Folytathatjátok úgy, hogy felváltva ütögetitek, hol az egyik, hol a másik kezeitekkel. A legügyesebbek kezéhez sokszor egymás után visszapattan a labda.

EDIT NÉNI

Első osztályos Barátunk!

Emlékszel még a „Füles” mesékre?
Találd ki, melyik kép, melyik mesecímhez tartozik!
Kösd össze vonallal!

Mesecímek:

AZ ARANYFÉNYŰ RAJZ

MESE A TIZENKÉT KISLIBÁRÓL

VISZONTLÁTÁSRA, HÓEMBER!

ÉN IS MEGNÖVÖK

A TITOKZATOS HANG

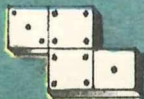
A PIROS GOMBÁK

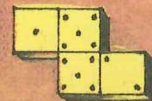
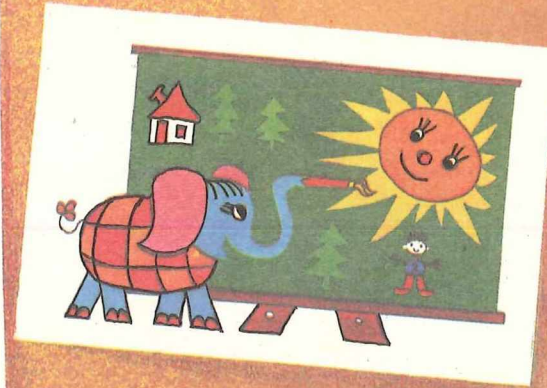
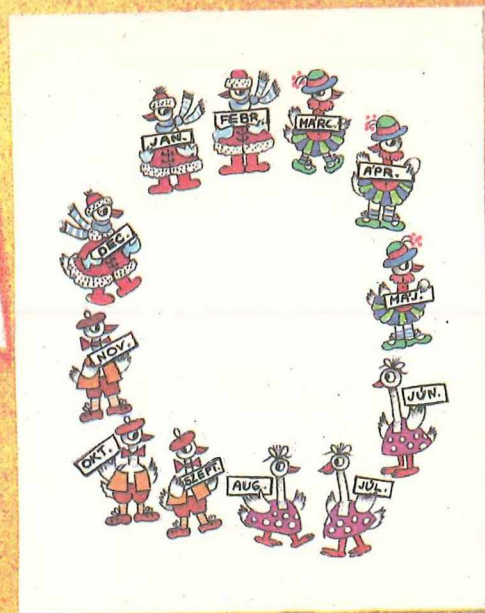
VIDÁM MESE EGY CSACSIÓRÓL

FAGY

Melyik mese tetszett a legjobban? Készíts róla rajzot és küldd el Dörmögő Dömötörnek!

S. T. K.

GYÁRFÁS ENDRE:

DÖRMÖGŐÉK MAJÁLISA

Gyereknép közt nagy az öröm:
majális van erdőn-mezőn.
Szerencsére süt a nap.
Bocskok, nyuszik, borzok, rókák,
fácánéktól a fiókák
szórakoznak, játszanak.

Léggömbje van mindenkinek;
pompáznak az élénk színek.
Bori így szól Marcinak:
— Vegyünk részt a rajzversenyben!
Marci morog: — Nincs most kedvem.
— Akkor fogd a lufimat!

Berci is jön: — Gyere, öcskös,
a karikakergetőkhöz!
Marci rázza a fejét.
Berci szól: — Én bizony megyek.
Tartsd addig a léggömbömet!
Visszajövök érte még.

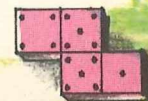
Jön a nyuszi, jön a róka.
— Gyere, vár a libikóka.
S mivel Marci nem szalad,
léggömbjüket villámgyorsan
a mancsába nyomják nyomban,
s otthagyják a fa alatt.

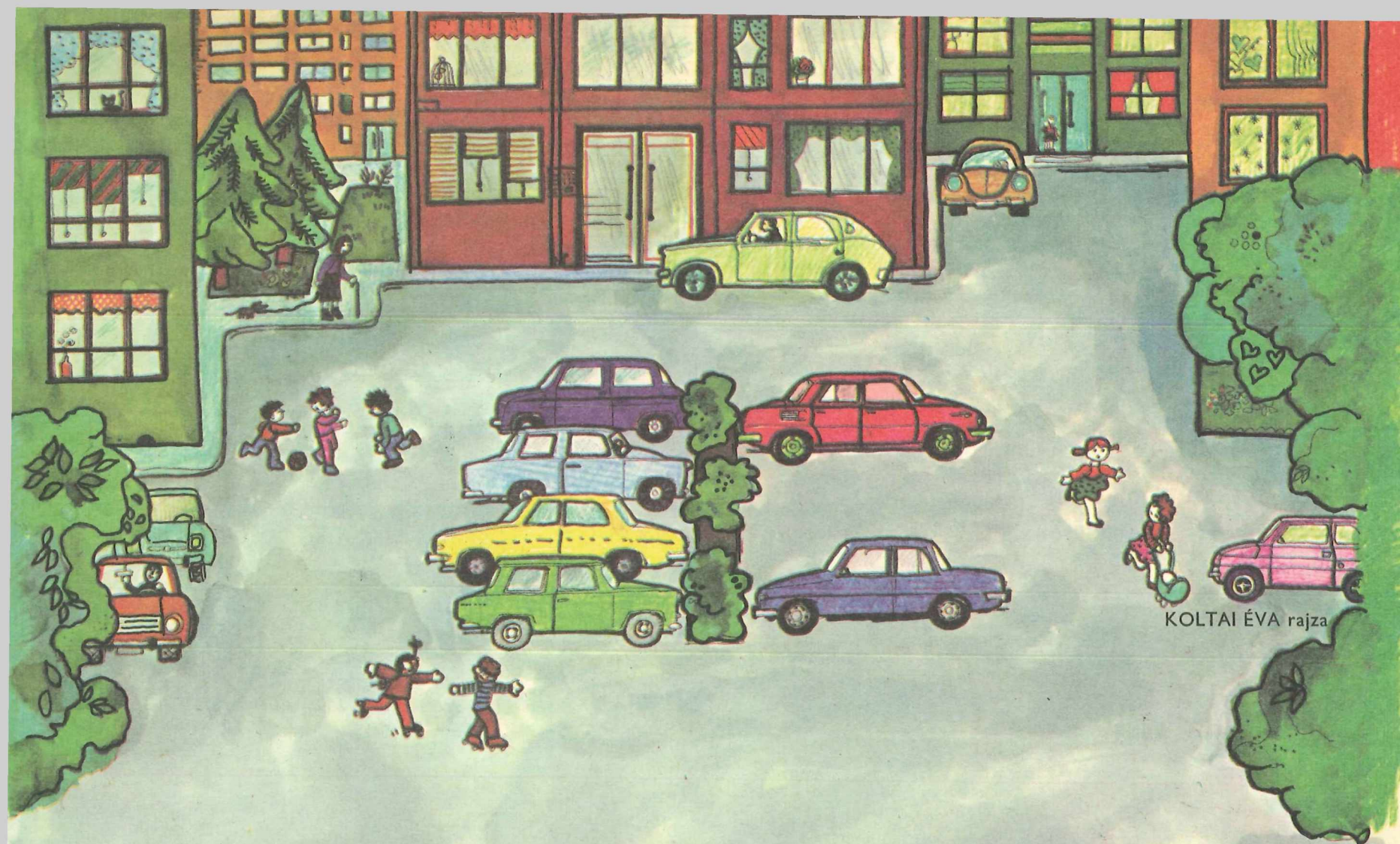
Fácánék is hozzálépnek:
— Őrizd meg a lufink, kérlek!
Mi meg addig táncolunk.
— Táncoljatok rendületlen!
Nekem nincs még táncos kedvem.
Talán később — szól bocsunk.

Köröskörül nagy a móka:
versengenek zsákbanfutva,
száll a szappanbuborék,
hinta lendül, labda pattan...
Marci áll a forgatagban.
— Most már én is játszánék.

A lufikat szél kapja föl,
Marci persze velük repül;
ég és föld között lebeg.
Ráröppen a nyárfaágra,
s szól: — Ilyen jó mulatsága,
tudom, nem volt senkinek.

A léggömböket
TE színezd ki!

KOLTAI ÉVA rajza

MELYIK INDUL?

Békésen parkolnak az autók a lakótelepi házak között. Mégis veszélyes dolog a közelükben labdázni, mert bármelyik kocsi elindulhat. Képünkön is indulni készül kettő. Keresd meg őket! Rajzolj egy képet Dörmögőnek; legyen rajta legalább az egyik, a két induló kocsi közül! Várjuk rajzodat!

K. M.

